

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urtos/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	6015898357
Dátum vydania rozhodnutia:	12.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6015898357.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Mačuru, na neverejnom zasadnutí konanom 12. augusta 2025 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného G. O. podanej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júna 2025, sp. zn. 5Ntc/6/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného G. O. zamietla.

Odôvodnenie

Krajský súd rozhodol uznesením z 26. júna 2025, sp. zn. 5Ntc/6/2015 tak, že:
„Podľa § 67 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z.z.“) súd návrh odsúdeného G. O., nar. XX. XX. XXXX v Ž. U. T., trvalé bytom C. M. č. XXX, okres Ž. U. T., t. č. v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vo výmere 15 rokov, aktuálne so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, uloženého mu rozsudkom Krajského súdu pre trestné veci Viedeň, Rakúska republika, sp. zn. 604 Hv I/14a z 19. 08. 2014, právoplatným dňa 19. 08. 2014, uznaným na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5Ntc/6/2015 zo dňa 01. 07. 2015, právoplatným dňa 30. 07. 2015, zamietla.“

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne: „V danom prípade z písomného hodnotenia i z dôkazov vykonaných krajským súdom na verejnom zasadnutí vyplýva, že správanie odsúdeného nie je stabilizované, ani bezproblémové, keďže počas výkonu trestu boli zaznamenané nedostatky, a to počas výkonu trestu v UVTOS Bratislava, kde bolo zaznamenané jedno porušenie interných predpisov, keď chcel užiť lieky inak, ako ich predpísal ústavný lekár, ďalej počas výkonu v UVTOS Ružomberok, kde boli zaznamenané štyri porušenia interných predpisov, ktoré boli vyriešené pohovorom (verbálny konflikt s iným odsúdeným, vyhlásenie hladovky, dvakrát prechovávanie nepovolených vecí), v ďalších dvoch prípadoch (neoprávnene zasahoval do diaľkového ovládača a

nenastúpil do práce) bol riešený v disciplinárnom konaní. Po zmene spôsobu výkonu trestu a preradení do ústavu so stredným stupňom stráženia (ktorý naďalej vykonával v ústave Ružomberok) boli postupne zaznamenané viaceré porušenia interných predpisov. Dvakrát bol za verbálny konflikt s iným odsúdeným riešený pohovorom. V disciplinárnom konaní bol riešený za fyzický konflikt s iným odsúdeným a za skutočnosť, že daroval, predal, vymenil alebo požičal rádio inému odsúdenému.

Práve existencia disciplinárnych trestov svedčí o skutočnosti, že resocializácia odsúdeného ešte nebola dovŕšená..... podľa zistení krajského súdu je ďalší výkon trestu odňatia slobody odsúdeným potrebný, a to predovšetkým aj z toho dôvodu, aby bol naplnený reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život..... okolnosťou, na ktorú je totiž okrem iného potrebné prihliadať pri rozhodovaní o podmienenej prepustení v zmysle vyššie uvedeného,

je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti....odsúdený bol v minulosti sedem krát súdne trestaný. V štyroch prípadoch sa osvedčil a hľadá sa neho, akoby nebol odsúdený, uvedená skutočnosť však nebráni krajskému súdu, aby na tieto odsúdenia prihliadal, a to pokiaľ ide o hodnotenie osoby a jeho sklonom k páchaniu trestnej činnosti. Doposiaľ uložené tresty sa u neho evidentne minuli účinkom a nevzal si z nich žiadne ponaučenie, keďže s odstupom času doposiaľ vždy pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Krajský súd nemal za dostatočne preukázané, či správanie resp. plnenie povinností odsúdeného vo výkone trestu v poslednom období je iba vonkajším prejavom adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu, alebo skutočne ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že v budúcnosti bude viesť riadny život.....V prípade odsúdeného ide o kriminálne narušenejšiu osobu, u ktorej podľa úsudku krajského súdu nedošlo k náprave po vykonaní ostatných trestov. Uvedené skutočnosti nesvedčia o dostatočnom vnútornom prerode odsúdeného v tom zmysle, že by preukázal polepšenie a bolo by od neho dôvodné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Aj v zmysle záverov hodnotenia sa resocializačná prognóza odsúdeného podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania javí ako menej priaznivá, práve s poukazom na predchádzajúcu trestnú minulosť odsúdeného, z ktorej vyplýva, že pred nástupom do výkonu trestu opakovane páchal trestnú činnosť a aktuálne vykonáva trest odňatia slobody za závažnú trestnú činnosť.....Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom, ktorý je vyslovený s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, a pri ktorom je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti. Takouto okolnosťou sú aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.“

Proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote (ihneď po vyhlásení uznesenia) sťažnosť odsúdený G. O., ktorú aj písomne zdôvodnil argumentujúc v zásade nasledovne: postup súdu v jeho veci nepovažuje za objektívny. Nezhody medzi odsúdenými

sú na dennom poriadku, najmä v maximálnom stupni stráženia. V konfliktach, ktoré takto vznikli ani nebol iniciátorom. Jeho preradenie je dôkazom, že resocializácia u neho dovŕšená bola. Zdôraznil, že vo výkone trestu odňatia slobody je prvýkrát. Má za to, že krajský súd v uznesení riešil otázky, ktoré môže odborne posúdiť iba znalec z odboru psychológia,

pričom žiada jeho pribratie do konania a sformuloval aj otázky na tohto znalca. Poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá zdôrazňuje význam spravodlivého procesu, pričom tento pojem zahŕňa v sebe možnosť brániť sa predkladaním vlastných dôkazov, vrátane znaleckých posudkov. K tomu uviedol nálezy ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 548/2022 a I. ÚS 733/2001, v ktorých ústavný súd skonštatoval, že ak súd rieši veci vyžadujúce odborné znalosti, je povinný využiť znalecké dokazovanie, ignorovanie tohto môže viesť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiada preto uznesenie krajského súdu zrušiť a prikázať mu doplniť znalecký posudok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 Trestného poriadku správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného G. O. nie je dôvodná.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenej prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh

odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil tri podmienky, jednu formálnu:

- vykonal trest v zákonom stanovenej dobe

a dve materiálne:

- plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a
- možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o formálnu podmienku, tú odsúdený splnil tak, ako správne uzavrel už krajský súd vo svojom uznesení; konkrétne ide o podmienku špecifikovanú v § 67 ods. 1 Trestného zákona (výkon pomernej časti uloženého trestu).

K možnosti konštatovania splnenia materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody najvyšší súd poznamenáva, že podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je opodstatnené len vtedy, ak sa preukáže,

že odsúdený vo výkone trestu nielen formálne (ako to vyžaduje zákon o výkone trestu odňatia slobody a vyhláška, ktorou sa vykonáva poriadok výkonu trestu), ale nadpriemerne plnil všetky svoje povinnosti tak, aby za ich plnenie získaval odmeny a dokumentoval tak svoju úprimnú snahu o polepšenie, pričom zároveň jeho správanie k spoluodsúdeným, ale i k personálu

musí byť bezproblémové. Ak odsúdený síce plní svoje povinnosti, ale toto plnenie nie je ocenené odmenami, ide o bežný a zákonom predpísaný štandard správania sa odsúdeného, ktorý sa nevymýka z priemeru a nenaznačuje snahu odsúdeného o polepšenie. Odsúdený napriek dĺžke výkonu trestu odňatia slobody získal minimálny počet disciplinárnych odmien, nad ktorými prevyšoval počet jeho porušení interných predpisov, pre ktoré bol aj disciplinárne riešený, preto podľa najvyššieho súdu nebola splnená už druhá podmienka podmiennečného prepustenia.

Pre pozitívne rozhodnutie o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody musí byť splnená aj tretia podmienka, a to - musí byť daný predpoklad, že odsúdený po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. Okolnosťou, ktorá má v tejto súvislosti veľký význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane vyhodnotenia rizika jeho prípadnej recidívy. V nadväznosti na uvedené musí súd zohľadniť všetky zadovážené dôkazy, ktoré poskytnú komplexný obraz o osobe odsúdeného a jeho celkovom správaní a plnení povinností vo výkone trestu, pretože tieto okolnosti vedú ovplyvniť predpoklad o tom, aké správanie možno od odsúdeného očakávať potom, ako opustí ústav na výkon trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd má za to, že resocializačná prognóza odsúdeného je vo vzťahu k riziku jeho sociálneho zlyhania čo do „kvalitatívneho obsahu“ nepriaznivá. Negatívnym faktorom svedčiacim v neprospech odsúdeného je obsah jeho odpisu z registra trestov, z ktorého je evidentné, že odsúdený sa trestnej činnosti dopúšťa periodicky od roku 2008.

V odpise registra trestov má odsúdený G. O. evidovaných 7 záznamov o predchádzajúcich odsúdeniach, a to pre rôznu trestnú činnosť. Ako správne zdôraznil krajský súd,

hoci vo väčšine odsúdení sa osvedčil v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia alebo bol amnestovaný, neviedli tieto k jeho náprave a prevýchove a neodradili ho od ďalšej trestnej činnosti, ktorá naopak ešte vygradovala do závažného násilného trestného činu vraždy v štádiu pokusu.

Je síce pravdou, že nemožno paušálne dospieť k záveru, že u odsúdených s početnou kriminálnou minulosťou už podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neprichádza do úvahy; nemožno však abstrahovať (odmyslieť si) skutočnosť, že s ohľadom na túto kriminálnu minulosť bude splnenie materiálnej podmienky - t. j., že bude odsúdený viesť riadny život - skôr výnimočné. V takýchto prípadoch bude zohrávať významnú úlohu splnenie práve druhej podmienky, ktorá môže naznačiť skutočnú snahu odsúdeného o nápravu a presvedčiť súd, aby aj takémuto odsúdenému dal šancu na preukázanie, že bude schopný viesť riadny život. Najvyšší súd túto snahu odsúdeného však (napriek rozsiahlemu dokazovaniu vykonanému krajským súdom) aj s poukazom na jeho negatívne hodnotenie z ústavu na výkon trestu odňatia slobody nemohol skonštatovať.

Podľa § 141 ods. 1 Trestného poriadku ak sú na objasnenie skutočnosti dôležitej pre trestné konanie potrebné odborné znalosti, vyžiada orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu odborné vyjadrenie mimo znaleckú činnosť vykonávanú podľa osobitného zákona. V jednoduchých prípadoch sa možno uspokojiť s písomným potvrdením, o ktorého správnosti nie sú pochybnosti.

Podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku ak pre zložitosť objasňovanej skutočnosti nie je postup podľa § 141 postačujúci, príberie orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu znalca na podanie znaleckého posudku. Ak ide o objasnenie skutočnosti obzvlášť zložitej, príberú sa dvaja znalci. Dvoch znalcov treba pribrať vždy, ak ide o pítvu mŕtvol.

Pre posúdenie, či sa má odborná otázka objasniť v rámci odbornej činnosti, alebo či na jej posúdenie treba pribrať znalca, je rozhodujúce správne zhodnotenie zložitosti objasňovanej skutočnosti orgánom činným v trestnom konaní a súdom.

K námietkam odsúdeného ohľadom potreby znaleckého skúmania najvyšší súd uvádza, že nezistil splnenie podmienok na príbratie znalca v danej veci, keďže na verejnom zasadnutí bolo vykonaných množstvo dôkazov, ktoré umožnili súdu rozhodnúť vo veci, a nešlo o prípad zložitosti objasňovaných skutočností, vyžadujúce zákonom v § 142 ods. 1 Trestného poriadku. Navyše odsúdeným uvádzané nálezy ústavného súdu sa týkali obnovy konania, čo je úplne iný druh trestného konania a toho, akým spôsobom sa vyhodnocuje už v konaní predložený znalecký posudok.

Najvyšší súd záverom poznamenáva, že každý si zaslúži dostať šancu na nápravu chyby (chýb), ktorej sa dopustil a na preukázanie, že jeho zlyhanie bolo ojedinelé, a už sa nebude opakovať. Z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodiť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou viesť riadny život. Najvyšší súd neuveril pozitívnej motivácii odsúdeného, ktorá ho zrejme viedla k podaniu návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje právny nárok, ktorého by sa odsúdený mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. K tomu je potrebné uviesť, že: „Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život, a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.“ Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry

ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015) aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti, na čo správne poukázal už krajský súd.

V prípade odsúdeného G. O. riziko recidívy - opätovného zlyhania, ak by bol podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody výrazne prevažuje nad ochotou najvyššieho súdu uveriť, že sa už rozhodol viesť riadny život.

Odôvodnenie uznesenia krajského súdu je úplné, zrozumiteľné a presvedčivé, preto na sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyšší súd v podstatnom ďalej odkazuje, bez potreby opakovať tam uvedené rozhodné skutočnosti.

S poukazom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.